

گزارش تحقیق پیرامون حرفه های بازردار در بازار ولایت هرات
سال ۱۳۹۴

این تحقیق توسط موسسه بین المللی هلپ در همکاری و مشارکت با ریاست محترم کار و امور اجتماعی، شهدا ومعلولین ولایت هرات، یکنن از اساتید دانشکده اقتصاد دانشگاه هرات و موسسه حمایت پایدار در افغانستان (OSAA) انجام شده است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	طرح تحقیق
۱	۱ هدف تحقیق
۱	۱,۱ روش تحقیق
۱	۱,۱,۱ تیم تحقیق
۱	۱,۱,۲ جامعه آماری
۱	۱,۱,۳ روش تحلیل اطلاعات جمع آوری شده
۲	۲ یافته های تحقیق
۲	۲,۱ بخش اول: حرفه های بازاردار
۲	۲,۱,۱ مدیریت هتل و هتل داری
۲	۲,۱,۲ بافندگی
۳	۲,۱,۳ برق صنعتی
۳	۲,۱,۴ خیاطی زنانه
۳	۲,۱,۵ قالبین بافی
۴	۲,۱,۶ ترمیم لوازم منزل
۴	۲,۱,۷ کیف دوزی
۴	۲,۱,۸ ترمیم مبایل
۴	۲,۱,۹ آرایشگاه
۴	۲,۱,۱۰ آموزش مالی و حسابداری
۶	۲,۲ بخش دوم: حرفه های نیمه بازاردار
۶	۲,۳ بخش سوم: حرفه های باظرفیت بالقوه رشد
۶	۲,۴ بخش چهارم: حرفه های اشباع شده
۷	۲,۵ لیست حرفه های تحقیق شده
۹	۳ نتیجه گیری
۱۲	۴ پیشنهادات
۱۲	۵ ضمائم

۵,۱ ضمیمه ۱. تیم تحقیق ۱۲

۵,۲ ضمیمه ۲. سوالات اصلی پرسشنامه ۱۳

مقدمه

فن و حرفه و مهارت های مسلکی از جمله مشاغلی هستند که مردم هرات از سالیان متمادی بدینسو در آن مصروفیت داشته و از طریق آن امرار معیشت می نمایند. صنعتی شدن و پیشرفت تکنالوژی تغییرات اساسی در بخش فن و حرفه بوجود آورده است. نتیجه اینکه تقاضا برای تعدادی از حرفه ها کاهش یافته اما بعضی حرفه ها با تغییرات ساختاری، خود را با شرایط بازار وفق داده و همچنان تعدادی حرفه های جدید به بازار کسب و کار وارد گردیده است.

تطابق با تغییرات فوق مستلزم تحقیقات دوامدار و قاعده وار در قسمت فن و حرفه میباشد. بناء در تحقیق حاضر سعی بر آنست تا حرفه های نو شناسایی شده و همچنان حرفه های موجود که نیاز به تحول دارند مورد بررسی قرار گیرند.

تحقیق حاضر نشان دهنده وضعیت فعلی حرفه ها در سطح شهر هرات میباشد. این تحقیق به کمک مالی و تخنیکی موسسه هلپ جرمنی در هماهنگی با ریاست محترم کار و امور اجتماعی ولایت هرات، با مشارکت دانشکده اقتصاد دانشگاه هرات و موسسه حمایت پایدار در افغانستان انجام شده است. نتایج این تحقیق منحصیث یک مرجع به منظور شناسایی حرفه های مورد نیاز بازار جهت ارائه در مراکز فنی و حرفوی ریاست کار و امور اجتماعی، موسسه هلپ و سایر موسسات همکار مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

ذبیح الله منیب طاهری

وکیل احمد سهیل

مسوول برنامه فن و حرفه موسسه بین المللی هلپ
هرات

آمر امور کار ریاست کار و امور اجتماعی، شهدا ومعلولین ولایت

طرح تحقیق

۱. هدف تحقیق

هدف از اجرای تحقیق حاضر کسب معلومات قابل استناد در مورد حرفه های بازردار و اطلاعات مربوط به آن در شهر هرات میباشد. تمرکز اصلی این تحقیق دانستن سطح اشباع حرفه ها نسبت به نفوس شهر هرات بمنظور تشخیص سطح نیازمندی به آموزش حرفه های جدید در مراکز فن و حرفه می باشد.

۱,۱ روش تحقیق

این تحقیق مبتنی بر روش توصیفی(حقیقت یابی) و تحلیلی(شرح چرا و چطور) میباشد. این اطلاعات به طریق میدانی با استفاده از پرسشنامه، مصاحبه و مشاهده جمع آوری می شود. روش جمع آوری اطلاعات و معلومات به شکل کمی و کیفی بوده که از تاریخ ۱۵ نوامبر الی ۳۰ دسامبر سال ۲۰۱۵ را در بر می گیرد.

این تحقیق طی دو مرحله اجرا میگردد:

- ۱) مصاحبه و توزیع پرسشنامه به مسوولین ذیربط در فن و حرفه
- ۲) توزیع پرسشنامه به افراد مسلکی و مشاغل فنی و حرفوی

۱,۱,۱ تیم تحقیق

این تحقیق به همکاری و هماهنگی کامل با ریاست محترم کار و امور اجتماعی، ریاست محترم معارف، اداره محترم آيسا، اتحادیه محترم پیشه وران و اتحادیه محترم صنعتگران، دانشکده اقتصاد دانشگاه هرات، موسسه حمایت پایدار در افغانستان و به همکاری مالی و تخنیکی موسسه بین المللی هلپ اجرا میگردد. تیم تحقیق متشکل از دو گروه اجراء کننده و یک گروه ناظر میباشدند. جدول تیم تحقیق در صفحه ۱۵ این گزارش درج شده است.

۱,۱,۲ جامعه آماری

چهار طیف از افراد در این تحقیق مورد مصاحبه و پرسش قرار می گیرند:

۱. شرکت های صنعتی و تولیدی
 - افرادی که در رأس مراکز صنعتی قرار دارند. (۱۰ نفر - مصاحبه و پرسشنامه)
 - افرادی که مسوولیت شرکت های صنعتی را بدوش دارند. (۵۰ پرسشنامه)
۲. پیشه وران و مشاغل فنی و حرفوی
 - افرادی که در راس صنف های فنی و حرفوی قرار دارند. (۲۰ نفر - مصاحبه و پرسشنامه)
 - افرادی که عملا در حرفه ها فعالیت دارند. (۲۰۰ پرسشنامه)
۳. نهادهای ذیربط دولتی و غیر دولتی
 - افراد مسوولی که در ارگان های دولتی و غیر دولتی در قسمت فن و حرفه فعالیت می کنند. (۲۱ نفر- مصاحبه و پرسشنامه)
۴. افراد فارغ شده از مراکز فن و حرفه
 - افرادی که از مراکز آموزشی فن و حرفه فارغ شده اند. (۵۰ نفر - پرسشنامه)

مجموعاً به تعداد(۳۵۰ نفر) از طریق توزیع پرسشنامه و مصاحبه مورد تحقیق قرار خواهند گرفت.

۱,۱,۳ روش تحلیل اطلاعات جمع آوری شده

تحلیل اطلاعات جمع آوری شده به دو روش ذیل صورت می گیرد.

۱,۱,۳,۱ تحلیل به روش میزان تقاضا بر عرضه
میزان تقاضای هر حرفه به نسبت عرضه آن از طریق سوالات سه گزینه ای (کم، متوسط و زیاد)^۱، تشریحی و مصاحبه بدست می آید. این سوالات توسط مسوولین بخش های فنی - حرفوی و صنعتی پاسخ داده میشود.

۱,۱,۳,۲ تحلیل بر اساس نظر سنجی افراد پاسخ دهنده (حرفه های مورد نیاز بازار)
نظر عمومی و کلی افراد مسلکی در مورد بازاردار بودن حرفه شان از طریق ۱۰ سوال پرسشنامه دریافت می شود. هر سوال حایز ۱۰ نمره بوده که مجموعاً ۱۰۰ نمره می گردد.

یافته های تحقیق به چهار دسته ارائه میگردد:

- ۱) حرفه های بازار دار: میزان تقاضا به نسبت عرضه آن بیشتر و نمره پرسشنامه آن بین ۷۵ تا ۱۰۰ می باشد .
- ۲) حرفه های نیمه بازاردار: میزان تقاضا به نسبت عرضه آن مساوی و نمره پرسشنامه آن بین ۶۰ تا ۷۴ می باشد.
- ۳) حرفه های با ظرفیت بالقوه رشد: میزان تقاضا به نسبت عرضه آن مساوی و نمره پرسشنامه بین ۵۰ تا ۶۰ می باشد.
- ۴) حرفه های اشباع شده: میزان تقاضا به نسبت عرضه آن کمتر و نمره پرسشنامه آن کمتر از ۵۰ می باشد.

۲ یافته های تحقیق

۲,۱ بخش اول: حرفه های بازاردار

۲,۱,۱ مدیریت هتل و هتل داری

براساس این تحقیق به تعداد ۷ هتل در شهر هرات موجود است که ظرفیت بالقوه ارائه خدمات معیاری هتل داری را دارند. میتوان طبق آمار چنین استنباط نمود که میزان تقاضا بر عرضه این حرفه ۵۰ درصد میباشد. نتیجه اینکه اگر افرادی در این زمینه آموزش ببینند کاملاً جذب بازار کار می گردند. هیچ کدام از هتل های فوق افراد متخصص در زمینه هتل داری ندارند. افرادی که منحصراً مدیر در این هتل ها فعالیت می نمایند نیز تخصص علمی هتل داری را نداشته و فعالیت آنها بیشتر مبتنی بر تجارب میباشد. مدیریت هتل و هتل داری یک حرفه جدید و با میزان تقاضای بلند میباشد. افراد شاغل در این حرفه باید با مهارت های از قبیل رفتار درست با مهمانان، نحوه چیدمان میز و اطاق، بلدیت به لسان های خارجی، آشنایی با مکان های تاریخی و گردشگری جهت رهنمایی مهمانان خارجی و داخلی داشته باشند.

۲,۱,۲ بافندگی

بافندگی یکی از صنایع دستی قدیمی و سنتی بوده که طی سالیان گذشته کمتر روی آن کار صورت گرفته است. طبق آمار بدست آمده به تعداد ۱۲۰۰ نفر مصروف این حرفه میباشد که ۶۵٪ آنها در سطح عالی و سایر افراد در سطوح متوسط و ابتدایی فعالیت می نمایند.^۲ میزان تقاضا به این حرفه در سطح عالی ۵٪ بیشتر نسبت به عرضه آن میباشد. دلایل آن عدم توانایی افراد برای کار بیشتر و نبود بودجه کافی است. طبق آمار بدست آمده برگزاری صنوف عالی آموزش بافندگی تقاضای بازار را بخوبی مرفوع میسازد. این حرفه میتواند شامل مهره دوزی، توری بافی، مکرومه بافی، گلدوزی، طناب بافی و دیگر بخش های بافندگی باشد. تعداد قابل توجه زنان شاغل در بخش حرفه و فن در ولایت هرات مشغول کار در این حرفه اند. با اینکه افراد زیادی در این حرفه مصروفیت دارند اما باز هم بافندگی منحصراً یک حرفه بازاردار ظرفیت جذب بانوان را دارا می باشد.

^۱ کم = ۱ - ۳۳٪؛ متوسط = ۳۴ - ۶۶٪؛ زیاد = ۶۷ - ۱۰۰٪.

^۲ اتحادیه ملی پیشه وران ولایت هرات

۲،۱،۳ برق صنعتی

با وجودیکه هرات قطب صنعتی افغانستان میباشد، تنها ۲۷ تن در بخش برق صنعتی در ولایت هرات مصروف اند. از این تعداد، ۷ تن آنها به شکل تخصصی و بقیه بصورت غیر تخصصی در این حرفه فعالیت دارند. در شهرک صنعتی ولایت هرات بطور میانگین ۹۰ شرکت فعال میباشند که به جز ۳ شرکت بزرگ صنعتی، سایر شرکت ها از کتله ۲۷ نفری فوق به منظور رفع مشکلات تخنیکي شان استفاده می نمایند. میزان تقاضا به این حرفه به نسبت عرضه آن ۳۰٪ بیشتر است و دلایل آن هم کمبود آموزش های عالی و افراد متخصص در این بخش میباشد. اطلاعات بدست آمده نشان میدهد که افراد متخصص در بخش برق صنعتی میتوانند به راحتی جذب بازار کار شوند. افرادی که مایل مصروفیت در حرفه برق صنعتی باشند، باید با برق پایه و متوسط نیز بلدیت کامل داشته تا در قسمت های مدار قدرت، مدار فرمان، PLC و HMI آموزش دیده بتوانند.

۲،۱،۴ خیاطی زنانه

حدوداً ۱۰۰۰ نفر به حرفه خیاطی زنانه دوزی ثبت اتحادیه پیشه وران می باشند.^۱ از این تعداد ۲۰ نفر می توانند نیازمندی های مشتریان خویش را بصورت معیاری مرفوع سازند، یعنی ۲٪ زنانه دوزان به شکل حرفه ای و بقیه افراد به شکل نیمه حرفه ای یا ابتدایی فعالیت می نمایند. میزان تقاضا به این حرفه به نسبت عرضه آن ۷٪ بیشتر بوده که دلایل آن نبود افراد متخصص و منابع مالی می باشد. از نتایج فوق چنین استنباط میگردد که آموزش در سطح پایه و متوسط مشبوع گردیده ولی امکان کاریابی برای فارغان بیشتر در بخش تخصصی این حرفه موجود است. در هرات، معمولاً مردان در دوخت لباس های زنانه به شکل حرفه ای فعالیت می نمایند. فردی که تمایل داشته باشد در این حرفه کار نماید باید با مهارت های طراحی لباس، جستجوی طرح های جدید، قیچی کاری و دوخت حرفه ای بلدیت کامل داشته باشد.

۲،۱،۵ قالین بافی

قالین و گلیم افغانستان در جهان رتبه اول را دارد. آمار دقیقی در قسمت افرادی که در بخش قالین فعالیت می نمایند، وجود ندارد. تقریباً به تعداد ۱۰۰۰ بافنده، قالین های خود را به ۵۰ مرکز فروش قالین در شهر هرات بفروش میرسانند. از این تعداد، ۲۰۰ نفر آنها قالین را به شکل حرفه ای می بافند که قالین های آنها قابلیت فروش در بازار های جهانی را دارد. میزان تقاضا به قالین بافی در سطح عالی به نسبت عرضه آن ۲٪ بیشتر بوده و دلیل آن هم کمبود افراد متخصص در این بخش میباشد. اطلاعات بدست آمده نشان میدهد که این حرفه نسبتاً در بخش ابتدایی و متوسط مشبوع گردیده و باید کار در قسمت حرفه ای و دوخت ابریشمی صورت گیرد.

شخص شاغل در این حرفه باید شناخت کامل از نخ، طرح، نقشه و نحوه گره یک قالین داشته باشد. صنعت قالین میتواند به چندین شاخه مستقل از قبیل ریسندگی، رنگ ریزی، قیچی کاری، پرزگیری، دیزاین، طراحی نقشه و پرداخت قالین تقسیم شود.

در شهر هرات ۲ کارگاه قالین بافی بطور رسمی و ۸ الی ۱۰ کارگاه قالین بافی بطور غیر رسمی وجود دارد و سایر افراد قالین باف در منازل به شکل انفرادی یا در گروه های کوچک فعالیت می نمایند و محصولات خویش را به فروشندگان و دلالان قالین به فروش میرسانند. با وجود مشکلاتی هم چون عدم حمایت دولت، مواد خام بی کیفیت و کمبود سرمایه، باز هم به آموزش افراد مسلکی بیشتر در این بخش نیاز است.

^۱ اتحادیه ملی پیشه وران ولایت هرات

^۲ رئیس صنف قالین بافان ولایت هرات

۲،۱،۶ ترمیم لوازم منزل

با توجه به اعداد و ارقام به دست آمده از این تحقیق به تعداد ۲۲۰ تعمیرکار لوازم خانگی در بازار هرات وجود دارد که ۱۳٪ تعمیرکاران متخصص و سایر افراد در حد متوسط و ابتدایی می باشند. میزان تقاضا به نسبت عرضه آن در سطح عالی ۱۵٪ بیشتر بوده و عوامل آن پیشرفت سریع تکنولوژی، کمبود لوازم کار و پرزه جات تعمیراتی میباشد. آمار بدست آمده نشان میدهد که اگر افراد در این بخش آموزش های عالی فرا گیرند، براحتی میتوانند جذب بازار کار هرات گردند. البته شخصی که به این حرفه وارد میشود باید با برق خانگی، سیستم های گازی و شوفاژ، سیستم های لوله کشی آب، گاز منازل و لوازم گاز سوز آشنایی داشته باشد.

۲،۱،۷ کیف دوزی

به تعداد ۲۰ کارگاه کیف دوزی در شهر هرات مصروف فعالیت است. از بین آنها فقط ۴ کارگاه فرمایشات مشتریان را بصورت حرفه ای اجرا می نمایند. به این مفهوم که ۲۰٪ از کیف دوزان به شکل حرفه ای فعالیت دارند و میزان تقاضا به نسبت عرضه این حرفه ۲۰٪ بیشتر بوده و علت آن هم نبود مواد خام و دستگاه های صنعتی به منظور ساخت کیف های با کیفیت می باشد. قسمی که از ارقام هویداست راه اندازی صنوف آموزش کیف دوزی در سطح عالی میتواند باعث اشتغال زایی برای فارغان این حرفه گردد.

۲،۱،۸ ترمیم موبایل

با توجه به اعداد و ارقام بدست آمده از جامعه آماری مربوط به این تحقیق، ۵۰۰ تعمیرکار موبایل در بازار هرات وجود دارند که تنها ۳،۴۴٪ از آنها تخصصی و باقی آنها به شکل متوسط و ابتدایی مصروف این حرفه بوده که خود بیانگر نیاز به افراد متخصص بیشتر در این حرفه است. از طرف دیگر با توجه به آمارهای بدست آمده از ارائه کنندگان خدمات مربوط به این حرفه میزان تقاضا به این حرفه نظر به عرضه آن ۱۵٪ بیشتر بوده که دلایل آن کمبود منابع مالی و آموزشی می باشد. نهایتاً چنین استنباط میگردد که در صورت آموزش عالی این تکنیک فارغان آن میتوانند به راحتی جذب بازار کار شوند. افرادی که خواسته باشند به این حرفه اشتغال یابند باید قبل از آموزش، آشنایی به کامپیوتر و زبان انگلیسی داشته باشند تا بتوانند با تغییرات همه روزه سیستم های موبایل خود را وفق دهند. آشنایی به هر دو بخش سخت افزار و نرم افزار الزامی می باشد.

۲،۱،۹ آرایشگاه

طبق آمار بدست آمده از تحقیق به تعداد ۱۸۶۰ جواز آرایشگاه زنانه از طرف اتحادیه پیشه وران هرات صادر گردیده است که فقط ۲٪ آن میتوانند خدمات یک آرایشگاه معیاری را برآورده سازند و در سطح عالی فعالیت نمایند. سایر افراد در سطوح متوسط و ابتدایی فعالیت می نمایند. میزان تقاضا به نسبت ارائه این حرفه ۵٪ در سطح عالی آن بیشتر میباشد. دلیل آن هم نبود تجهیزات مدرن و نیروی انسانی متخصص است. آمار و ارقام نشان میدهد که امکان آموزش و کارایی برای این حرفه در بخش حرفه ای و تخصصی وجود دارد.

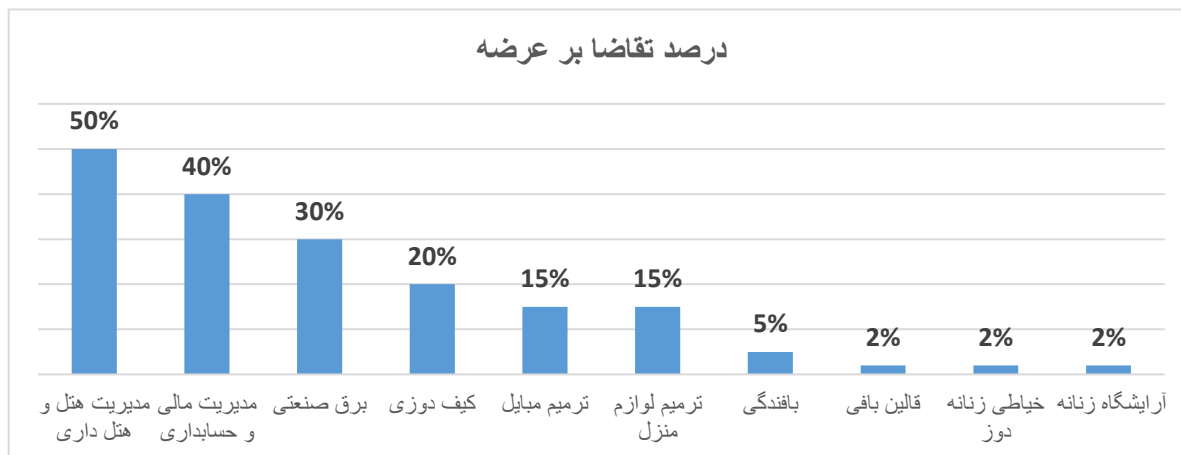
۲،۱،۱۰ آموزش مالی و حسابداری

حدوداً ۵۰۰۰ نفر از زمان تاسیس (۱۳۶۹) دانشکده اقتصاد دانشگاه هرات فارغ گردیده اند. از این تعداد تنها عده ای محدود، تقریباً (۱۵۰) نفر، افرادی هستند که میتوانند سیستم حسابداری را راه اندازی نموده و به کار گیرند. نتیجه اینکه تنها ۳٪ افراد

^۱ اتحادیه ملی پیشه وران ولایت هرات

^۲ اتحادیه ملی پیشه وران ولایت هرات

حرفه ای و متخصص در این مسلک اشتغال دارند و سایر افراد منحیث دفتر دار و میرزا ایفای وظیفه می نمایند. میزان تقاضای این حرفه به نسبت عرضه آن ۴۰٪ بیشتر است، به این مفهوم که اگر افرادی در سطح عالی با سیستم های پیشرفته حسابداری و راه اندازی آنها آشنایی یابند امکان ادغام سریع آنها در بازار کار هرات موجود است. افرادی که خواستار تخصص در این زمینه باشند، با سیستم های حسابداری یک جانبه و دوجانبه، نرم افزار های پیشرفته کامپیوتری حسابداری مانند QuickBooks، Excel، Access و سایر برنامه های حسابداری باید بلدیت داشته باشند.

۲,۲ بخش دوم: حرفه های نیمه بازاریار

نسبت به تحقیقی که در بازار هرات بالای حرفه های ذیل صورت گرفته میزان عرضه و تقاضا بشکل مساویانه وجود دارد. دلیل این تساوی برای هر یک از حرفه ها ذیلا تشریح میگردد.

۱. خیاطی مردانه: بوجود آمدن کارگاه های بزرگ و موجودیت انبوه کالاهای وارداتی از کشورهای خارجی باعث مشبوع شدن نسبی این حرفه گردیده است.
۲. پروسس لبنیات: موجودیت شرکت های لبنیاتی صنعتی، محصولات لبنی وارداتی و تولیدکنندگان لبنی کوچک باعث شده که نیاز به آموزش افراد بیشتر در این حرفه کمتر باشد.
۳. کفاشی: نبود مواد خام با کیفیت، ارزان بودن کالای های وارداتی و نبود امکانات و تجهیزات صنعتی، این حرفه را به کساد مواجه ساخته است.
۴. نجاری صنعتی (ام دی اف): کاهش تقاضا به محصولات این حرفه و کار با تجهیزات و ماشین آلات سنگین و پیشرفته، باعث اشباع نسبی آن شده است.
۵. تعمیر موتور: کثرت تعمیرکاران موتور، کاهش درآمد مردم و سیاست های کنترلی دولت در قسمت واردات وسایط فرسوده از جمله عواملی هستند که باعث دلسردی افراد از پیوستن به این حرفه میشوند.
۶. مبل و فرنیچر سازی: کاهش قدرت خرید مردم و لوکس بودن کالاهای این حرفه باعث کساد این حرفه گردیده است.
۷. ساعت سازی: پیشرفت تکنولوژی و بوجود آمدن کالاهای جایگزین از جمله عوامل عدم نیاز به ورود افراد بیشتر در این حرفه شده است.
۸. نلدوانی: کاهش ساخت و ساز تعمیرات ساختمان و افزایش افراد مسلکی در این بخش دیگر نیازی به آموزش بیشتر در سطح ابتدایی این حرفه نمی باشد.
۹. ترمیم کامپیوتر: بوجود آمدن کالاهای جایگزین مانند تلفن های همراه و کاهش قیمت وسایل تکنولوژیکی از جمله عوامل کساد این حرفه میباشد.
۱۰. شیرینی پزی: کثرت کارگاه ها و افراد مسلکی و گرانیقیمت بودن تجهیزات در این بخش نیاز به افراد مسلکی را کاهش داده است.

۲,۳ بخش سوم: حرفه های باظرفیت بالقوه رشد

بر مبنای یافته های تحقیق حاضر، حرفه های ترمیم و ساخت ترانس، توربین سازی، راه اندازی سیستم انرژی تجدیدپذیر، چرم دوزی و صنعت گردشگری از ظرفیت بالقوه برای رشد برخوردارند. به دلیل نیاز روز افزون به انرژی برق در عرصه های مختلف زندگی، حرفه های ترمیم و ساخت ترانس، توربین سازی و راه اندازی سیستم های انرژی تجدید پذیر از دورنمای خوبی برای رشد برخوردارند.

موجودیت مواد خام پروسس چرم، ارزان بودن این مواد و همچنان نیاز روز افزون به محصولات چرمی از قبیل کفش، کیف، کت، مبلمان، لوازم خانگی و غیره زمینه بالقوه سرمایه گذاری و رشد این صنعت را بوجود آورده است.

جذابیت هرات برای گردشگران داخلی و خارجی، فرهنگ غنی و متنوع این ولایت، موجودیت جاذبه های متعدد تاریخی و فرهنگی، رشد هنرهای معاصر، موقعیت جغرافیایی و تسهیلات موجود در هرات نیاز به سرمایه گذاری و آموزش راهنمای گردشگری را به یک حرفه بالقوه برای رشد و دارای دور نمای خوب مبدل ساخته است.

۲,۴ بخش چهارم: حرفه های اشباع شده

میزان عرضه محصولات و خدمات حرفه های ذیل نسبت به تقاضای آنها بیشتر میباشد. طبق تحقیق انجام شده، دلیل این امر کثرت افراد شاغل، افزایش کالاهای جایگزین وارداتی و پیشرفت تکنولوژی میباشد. این حرفه ها شامل: برق ساختمانی، حلبی سازی، سلمانی، فلزکاری، پرده دوزی، مسگری، سنگ تراشی، حکاکی، موتور سیکلت سازی و پوستین دوزی می باشند.

۲,۵ لیست حرفه های تحقیق شده

حرفه های ذیل بر اساس معیار بازار دار بودن و اشباع شده و طبق پرسشنامه هایی که بین افراد شاغل توزیع گردید، طبقه بندی شده است.

شماره	حرفه های بازاردار	اوسط نمره پرسشنامه	جنسیت پیشنهاد شده برای آموزش در حرفه
۱	آموزش مدیریت هتل داری	۹۳,۶	مرد و زن
۲	بافندگی	۹۳	زن
۳	برق صنعتی	۹۲,۲	مرد
۴	خیاطی زنانه	۹۲	زن و مرد
۵	قالین بافی	۹۱	زن
۶	ترمیم لوازم منزل	۹۰	مرد
۷	کیف دوزی	۹۰	زن و مرد
۸	آموزش ترمیم مبایل	۸۹,۲	مرد
۹	آرایشگاه	۸۲	زن
۱۰	آموزش مالی و حسابداری	۷۸,۲	مرد و زن
	اوسط مجموعی میزان موفقیت حرفه های فوق	۸۹,۱۲٪	

شماره	حرفه های نیمه بازاردار	اوسط نمرات پرسشنامه	جنسیت پیشنهاد شده برای آموزش در حرفه
۱	نجاری صنعتی	۷۵	مرد
۲	خیاطی مردانه	۷۲	مرد
۳	تعمیر موتر	۷۰	مرد
۴	پروسس لبنیات	۶۹	زن و مرد
۵	میل و فرنیچر سازی	۶۸,۷	مرد

زن و مرد	۶۴	پروسس مواد غذایی	۶
مرد و زن	۶۰	کفاشی	۷
مرد	۶۰	ساعت سازی	۸
مرد	۵۸	ترمیم کامپیوتر	۹
مرد	۵۴	نلدوانی	۱۰
	۶۵,۰۷٪	اوسط مجموعی میزان موفقیت حرفه های فوق	

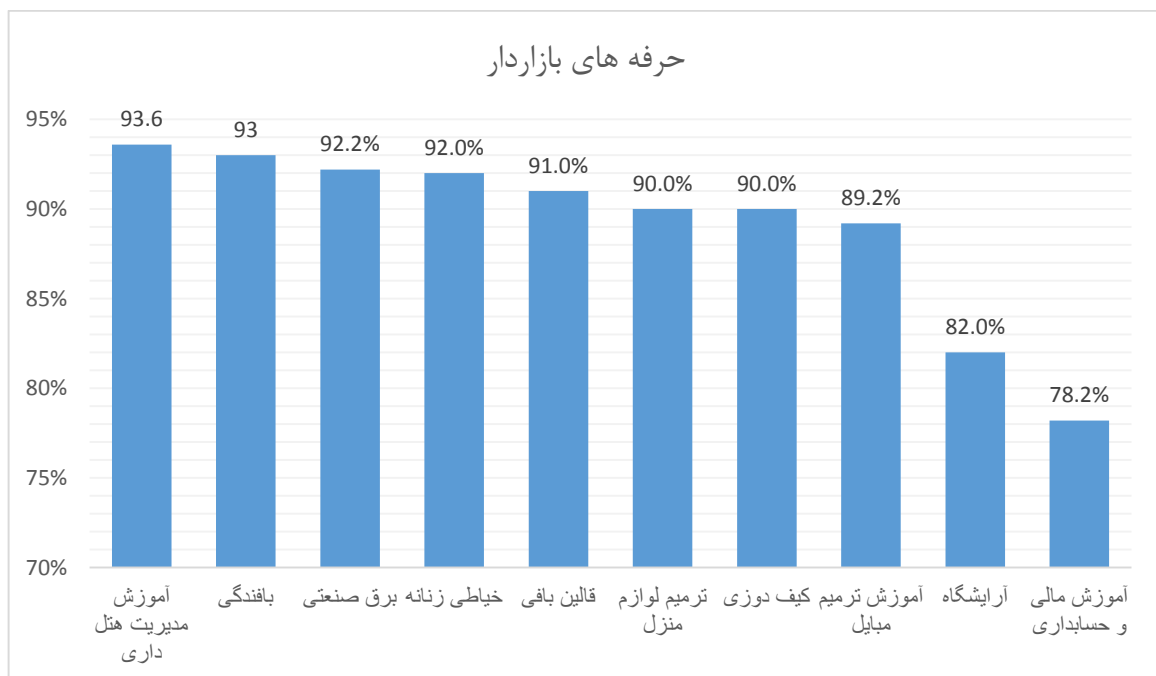
شماره	حرفه های با ظرفیت بالقوه رشد	اوسط نمره پرسشنامه	جنسیت پیشنهاد شده برای آموزش در حرفه
۱	ترمیم و ساخت ترانس	۵۶	مرد
۲	ساخت و ترمیم توربین	۵۴	مرد
۳	انرژی های تجدید پذیر	۵۳	مرد
۴	صنعت گردشگری	۵۲	مرد و زن
۵	چرم دوزی	۵۰	زن و مرد
	اوسط مجموعی میزان موفقیت حرفه های فوق	۵۳٪	

شماره	حرفه های اشباع شده	اوسط نمرات پرسشنامه	جنسیت پیشنهاد شده برای آموزش در حرفه
۱	کلید سازی	۴۳	مرد
۲	برق ساختمانی	۴۰	مرد
۳	حلیبی سازی	۳۹,۴	مرد
۴	فلزکاری	۳۸	مرد
۵	پرده دوزی	۳۲,۸	مرد و زن

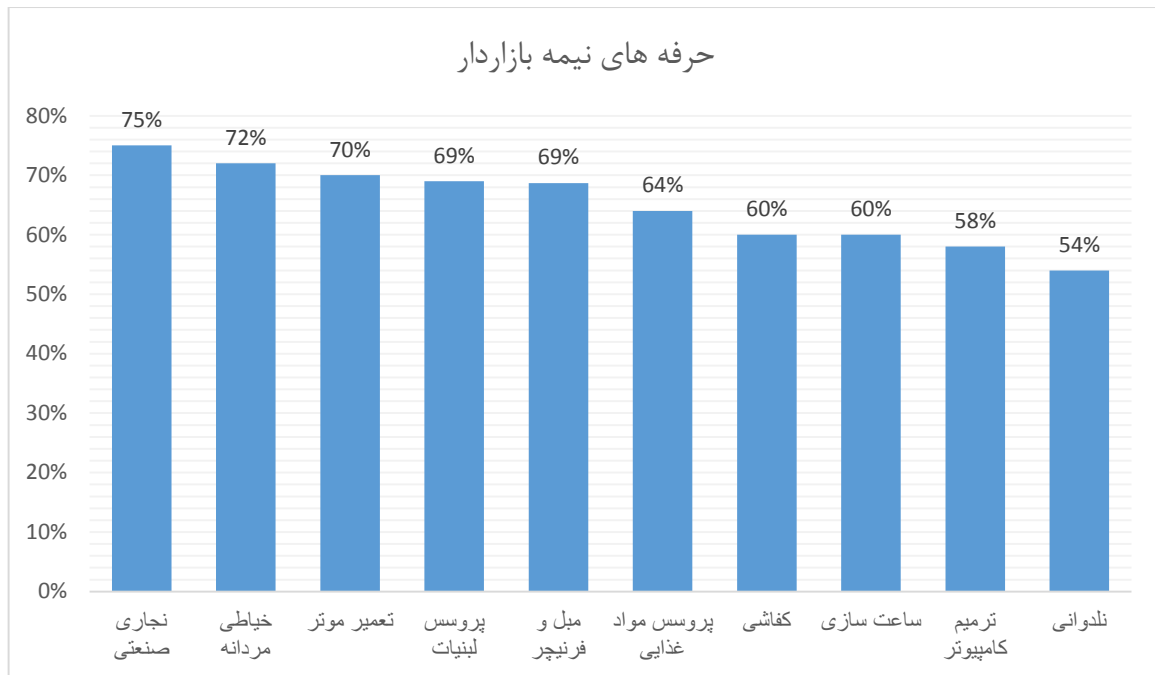
مرد	۳۱	سنگ تراشی	۶
مرد	۳۱	حکاکی	۷
مرد	۳۰	موتورسیکلت سازی	۸
مرد	۲۹	مسگری	۹
مرد	۲۴	سلمانی	۱۰
مرد	۲۰	پوستین دوزی	۱۱
	۳۲,۵۶٪	اوسط مجموعی میزان موفقیت حرفه های فوق	

۳ نتیجه گیری

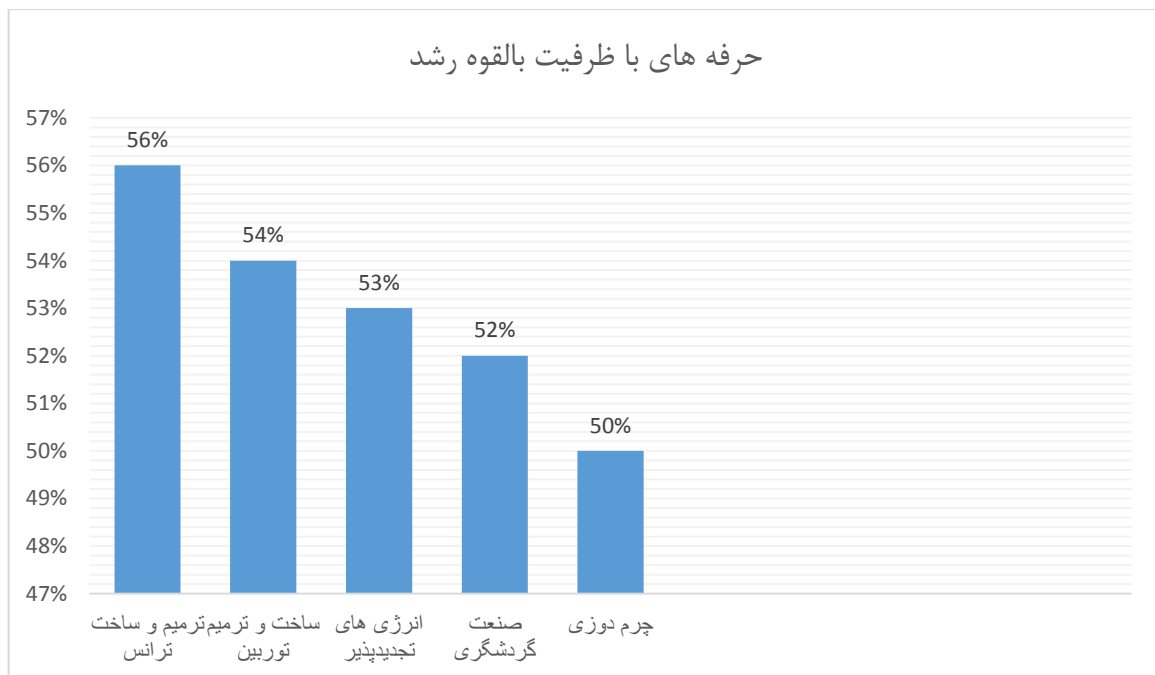
از مجموع تقریباً ۶۶ حرفه موجود در بازار هرات، ۳۶ حرفه شامل این تحقیق میدانی گردیده است. یافته های تحقیق نشان میدهد که ۱۰ حرفه (۲۷,۷٪) از آنها با اخذ نمرات بین (۷۸,۲ - ۹۳٪) به دلایل کمبود افراد متخصص، بالا بودن درصد تقاضا نسبت به عرضه محصولات و افزایش روز افزون شمار مصرف کنندگان در درجه اول بازاردار بودن قرار دارند. نتیجه اینکه فارغان بیشتر از این حرفه ها با اوسط (۸۹,۱۲) قابلیت جذب در بازار کار را دارا می باشند.

از طرفی به تعداد ۱۰ حرفه (۲۷,۷٪) بین نمرات (۷۵ - ۵۴٪) را اخذ و بدلیل تساوی نسبی عرضه و تقاضا به درجه دوم، نیمه بازاردار قرار گرفته است. لذا چنین استنباط میگردد که به آموزش افراد بیشتر در این حرفه نیازی مبرم احساس نمی گردد.

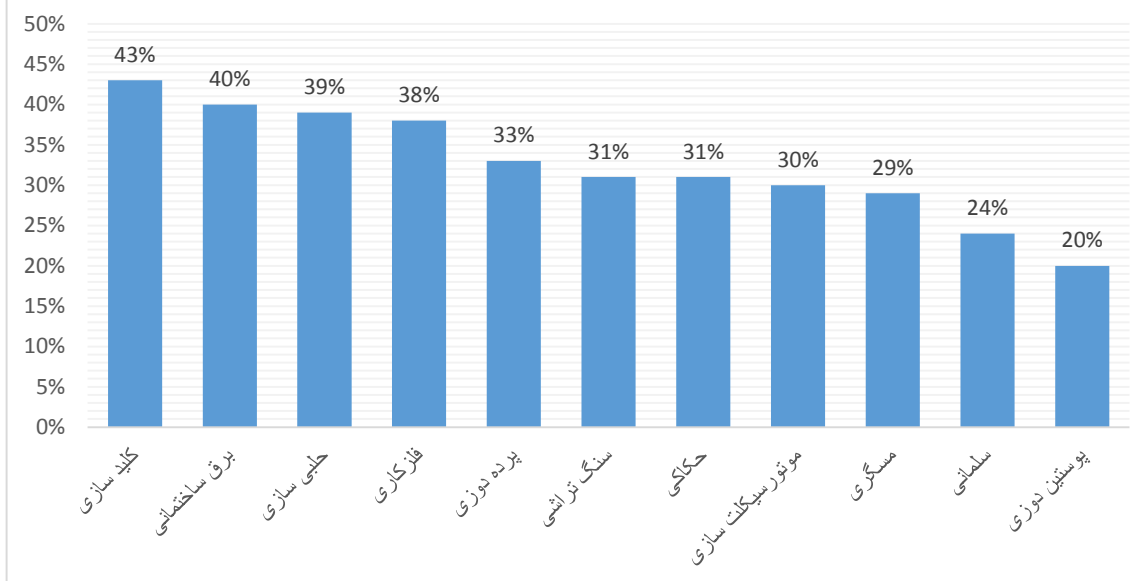

در دسته سوم حرفه هایی که از ظرفیت بالقوه رشد در بازار هرات برخوردار هستند قرار گرفته است. ۵ حرفه (۱۳,۸۵٪) بین نمرات (۵۶ - ۵۰٪) اخذ نموده اند و به این مفهوم است که هنوز این حرفه ها جایگاه خود را در بازار هرات نیافته اند و کمتر نیاز به این حرفه ها احساس میگردد اما در آینده میتواند از جمله حرفه های با تقاضای متوسط و بالا قرار بگیرند.

نهایتاً به تعداد ۱۱ حرفه (۳۰,۵٪) با اخذ نمرات (۴۳ - ۲۰٪) با میزان عرضه بیشتر به نسبت تقاضا، قابلیت جذب افراد بیشتر در بازار کار را ندارند که بدرجه چهارم و حرفه های مشبوع شده قرار گرفته اند.

حرفه های اشباع شده

۴ پیشنهادات

۱. ضرورت مبرم برای برگزاری صنوف آموزشی برای حرفه های بازاردار
۲. انتخاب آموزگاران (ترینران) مسلکی و با تجربه
۳. انتخاب کارآموزان واجد شرایط و با انگیزه
۴. تمرکز بالای سطوح تخصصی و عالی حرفه ها
۵. تقویت اتحادیه و تعاونی های پیشه وری به منظور ثبت دقیق اطلاعات و ارائه معلومات در مورد حرفه های واقعی در سطح شهر هرات
۶. انجام تحقیق های سالانه در بخش فن و حرفه
۷. آگاهی و کمپاین گروهی به منظور جلب حمایت دولت و موسسات خارجی از صنایع و حرفه های نوپا.
۸. اتخاذ سیاست های حمایتی از سوی دولت به منظور تقویت صنایع و حرفه های داخلی.
۹. ایجاد انستیتیوت آموزش های حرفه و فن مطابق با معیارهای بین المللی.

۵ ضمایم

۵,۱ ضمیمه ۱. تیم تحقیق

شماره	نام و تخلص	وظیفه	نقش در تحقیق
۱	وکیل احمد سهیل	آمر کار، ریاست کار و امور اجتماعی	مشاور و ناظر
۲	برکت الله حسینی	مدیر مطالعات بازار ریاست کار	مشاور و ناظر
۳	عزیز احمد فیضی	مدیر انکشاف و مهارت های ریاست کار	مشاور و ناظر
۴	ذبیح الله منیب طاهری	مسؤل پروگرام فن و حرفه موسسه هلپ	مشاور و ناظر
۵	سید عبدالتواب حسینی	مدیر مرکز خدمات کاریابی موسسه هلپ	اجرا کننده و تهیه گزارش و سوالنامه های تحقیق
۶	انجنیر امین ضیایی	مدیر مرکز فن و حرفه انصاری موسسه هلپ	اجرا کننده
۷	فریدون مروی	کارمند مرکز خدمات کاریابی موسسه هلپ	اجرا کننده
	زهرا ارباب زاده	کارمند مرکز خدمات کاریابی موسسه هلپ	اجرا کننده
۸	عبدالصبور احمدی	کارمند مرکز فن و حرفه انصاری موسسه هلپ	اجرا کننده

اجرا کننده	کارمند مرکز فن و حرفه انصاری موسسه هلپ	سمیه حسینی	۹
مشاور تحقیق	مدیر مرکز ارتقاء ظرفیت موسسه هلپ	احمد طارق مومنی	۱۰
مشاور عمومی تحقیق	استاد برحال پوهنخی اقتصاد دانشگاه هرات	استاد عثمان عادل	۱۱
اجرا کننده	رییس موسسه حمایت پایدار افغانستان (اوسا)	الهبه بنایی	۱۲

۵.۲ ضمیمه ۲. سوالات اصلی پرسشنامه

بخش اول: تشریحی

۱. تعداد واقعی عرضه کنندگان این حرفه به چه میزان است؟
۲. تعداد عرضه کنندگان پایه، متوسط و حرفه ای در این حرفه به چه میزان است؟
۳. تعداد مستفید شوندگان این حرفه به چه میزان است؟

بخش دوم: چندین گزینه ای

۱. میزان تقاضا به نسبت حرفه به چه اندازه است؟
الف: (۰ - ۲۵٪) ب: (۲۶ - ۵۰٪) ج: (۵۱ - ۷۵٪) د: (۷۶ - ۱۰۰٪)
۲. میزان عرضه محصولات به چه اندازه است؟
الف: (۰ - ۲۵٪) ب: (۲۶ - ۵۰٪) ج: (۵۱ - ۷۵٪) د: (۷۶ - ۱۰۰٪)
۳. مشکلات فرا روی این حرفه کدام ها هستند؟
a. کمبود تجهیزات و لوازم کار
b. کمبود مواد خام
c. پیشرفت سریع تکنالوژی و عدم توانایی تطابق
d. عدم حمایت دولت
e. موجودیت کالاهای جایگزین ارزان
f. کمبود منابع انسانی
۴. تا چه میزان نیاز به افراد بیشتر در این حرفه احساس میگردد؟
الف: خیلی کم ب: کم ج: متوسط د: زیاد ه: خیلی زیاد
۵. تا چه میزان امکان ارتقاء این حرفه در سطوح بالاتر وجود دارد؟
الف: خیلی کم ب: کم ج: متوسط د: زیاد ه: خیلی زیاد
۶. آیا این حرفه نیازمند کدام آموزش خاصی در زمان کار می باشد؟
a. آموزش های مسلکی و تخصصی مربوط حرفه
b. آموزش تجارت های کوچک
c. آموزش رفتار با مشتری و اخلاق کاری